

บทปริทัศน์หนังสือ:

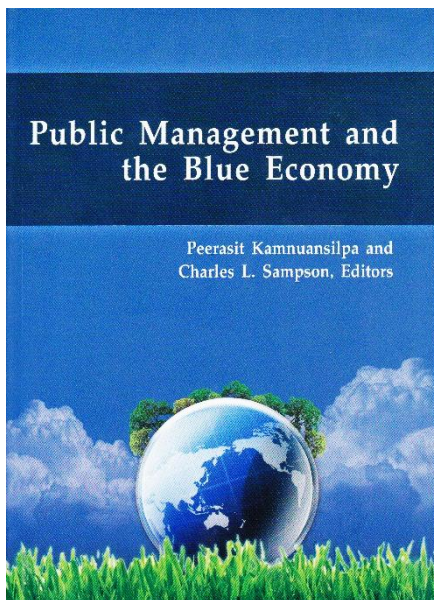
การบริหารกิจการสาธารณะและเศรษฐกิจสีฟ้าคราม

Book Review:

Public Management and the Blue Economy

สุริยานนท์ พลสิม และ สาทิญา ภูทำนอง*

Suriyanon Pholsim and Satiya Phuthamnong

* วิทยาลัยการปกครองท้องถิ่น มหาวิทยาลัยขอนแก่น; Email: Suriyanon_P@kkumail.com, Nong_zaaa@hotmail.com

Title: Public Management and the Blue Economy

Authors: Peerasit Kamnuansilpa, Charles L.Sampson

Publisher: College of Local Administration, KhonKaen
University. 2013.

ISBN: 978-616-223-309-8

Language: English

Paperback: 132 Pages

สิ่งจำเป็นที่สุดอีกประการสำหรับการพัฒนาประเทศในโลกยุคศตวรรษที่ 21 นั้น คือ ศักยภาพในการบริหารกิจการสาธารณะ (Public Management) ซึ่งจำเป็นต้องอาศัยความรู้ ความเชี่ยวชาญ และการประยุกต์องค์ความรู้ต่างๆ หลายด้าน ดังนั้น การจะพัฒนาประเทศให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพสูงสุดได้ภาครัฐต้องให้ความสำคัญอย่างยิ่งต่อกระบวนการบริหารกิจการสาธารณะดังกล่าว ไม่เพียงเท่านั้น สิ่งสำคัญที่สุดอีกประการ คือ “การพัฒนาเศรษฐกิจอย่างยั่งยืน” ที่สอดคล้องกับการพัฒนาประเทศในด้านต่างๆ ซึ่งเราไม่สามารถละเลยแนวคิดนี้ไปได้เลยหากกระบวนการดำเนินงานระหว่างภาครัฐและภาคเอกชนยังต้องทำงานร่วมกันเพื่อพัฒนาสังคม อย่างไรก็ตามเมื่อคำนึงถึงเรื่องการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศอย่างยั่งยืนประกอบกับปัญหาต่างๆ ในสังคมแล้วนั้น เรายังจำเป็นที่จะต้องให้ความสำคัญต่อแนวคิดการบริหารกิจการสาธารณะและการพัฒนาเศรษฐกิจสีเขียว ดังกล่าว

หนังสือเรื่อง “การบริหารกิจการสาธารณะและเศรษฐกิจสีเขียว (Public Management and the Blue Economy)” เป็นผลงานหนังสือของ รองศาสตราจารย์ ดร.พิรสิทธิ์ คำนวนศิลป์ ซึ่งท่านเป็นคณบดีผู้ก่อตั้งวิทยาลัยการปกครองท้องถิ่น มหาวิทยาลัยขอนแก่น ปัจจุบันเป็นที่ปรึกษาคณบดีด้านวิจัยและกิจการต่างประเทศของวิทยาลัยการปกครองท้องถิ่น และ Assoc.Prof.Dr.Charles Sampson ซึ่งเป็นหนึ่งในคณะผู้ก่อตั้ง Harry S. Truman School of Public

Affairs, University of Missouri ประเทศสหรัฐอเมริกา และยังเป็นอดีตรองคณบดีบัณฑิตวิทยาลัยและศาสตราจารย์กิตติคุณของ University of Missouri at Columbia ซึ่งทั้งสองท่านล้วนเป็นผู้ที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญทางด้านการบริหารกิจการสาธารณะเป็นอย่างดี สำหรับโครงสร้างของหนังสือเล่มนี้ประกอบด้วย 9 ส่วน ได้แก่ บทนำซึ่งเป็นการอธิบายสรุปภาพรวมของเนื้อหาในหนังสือเล่มนี้, บทที่ 2 เรื่องสวนแห่งเศรษฐกิจ (Economic Gardening): การส่งเสริมการพัฒนาเศรษฐกิจท้องถิ่น (Promoting Local Economic Development), บทที่ 3 เรื่อง “สิ่งท้าทายต่อความผูกพันชุมชนของชนชนบทที่ห่างไกลและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในประเทศออสเตรเลีย”, บทที่ 4 เรื่อง “ก้าวเดินสู่อนาคต: องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกับการประยุกต์ใช้สื่อออนไลน์”, บทที่ 5 เรื่อง “การกระจายอำนาจทางเศรษฐกิจและประชาธิปไตยสู่รัฐบาลระดับล่างในแอฟริกาใต้”, บทที่ 6 เรื่อง “การรักษาความหวังของประชาชนด้วยแนวคิด “HOPES”: การมีส่วนร่วมทางสังคมของสำนักงานสลากกินแบ่งแห่งชาติของไทย”, บทที่ 7 เรื่อง “ความสมดุลในการทำงานต่อการตอบสนองความต้องการ: การสร้างความรับผิดชอบในการทำงานที่สามารถปรับเปลี่ยนและยืดหยุ่นได้ในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น”, บทที่ 8 เรื่อง “การลดความสำคัญของระเบียบวิธีให้น้อยลง: การค้นหาช่องทางการเชื่อมประสานระหว่างแนวทางการทำงานของเทศบาลกับการตัดสินใจใช้จ่ายงบประมาณ” และส่วนสุดท้าย บทที่ 9 เรื่อง “การปฏิรูปโครงสร้างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของประเทศไทย: การก้าวเดินไปข้างหน้าบนเส้นทางที่ไม่สมบูรณ์”

สำหรับส่วนแรกของหนังสือเล่มนี้เป็น **“บทนำ (Contextual Overview)”** ซึ่งได้กล่าวถึงสาระสำคัญของเรื่องต่างๆ ที่ปรากฏอยู่ในแต่ละบทในหนังสือเล่มนี้ รวมทั้งการกล่าวถึงบทบาทหน้าที่ของรัฐบาลและการบริหารกิจการสาธารณะ ทั้งนี้ยังได้นำเสนอแนวคิดของ Gunther Pauli ซึ่งเป็นผู้เชี่ยวชาญในการออกแบบการพัฒนาเศรษฐกิจภายใต้แนวคิดเรื่องความสุขมวลรวมประชาชาติ (Gross National Happiness: GNH) โดยได้นำเสนอหลักการพื้นฐานที่จำเป็น (underlying

principles) เพื่อการบริหารภาครัฐในเขตเศรษฐกิจสีฟ้าคราม (Blue Zone Area) (Pauli, 2010) ซึ่งประกอบด้วย 1) การมีหุ้นส่วนความร่วมมือและเครือข่ายเพื่อทำงานร่วมกัน (Partnerships and networks) 2) การที่จะทำให้บริการมีคุณภาพ ต้องทำให้การเกิดการแข่งขันกันระหว่างผู้ให้บริการรูปแบบต่างๆ (Competition between service providers) 3) การให้อำนาจแก่พลเมืองโดยลดการควบคุมจากระบบราชการที่มีต่อชุมชน 4) การมุ่งเน้นผลลัพธ์ของการดำเนินงานมากกว่าที่จะไปมุ่งเน้นเรื่องปัจจัยนำเข้า (Outcome focus rather than input focus) 5) ต้องให้ความสำคัญกับภารกิจ (Missions) และเป้าหมาย (Goals) ของการดำเนินงาน มากกว่าการให้ความสำคัญกับกฎและข้อบังคับของหน่วยงาน และ 6) การให้คำนิยามและเปลี่ยนแนวคิดใหม่จากแต่เดิม “ลูกค้า” คือผู้ที่คอยมารับบริการอย่างเดียว (Client) เปลี่ยนมาเป็นลูกค้าคือ “ผู้ที่มาซื้อบริการ” (Customer) (Redefine(ing) clients as customers) นอกจากนี้ในส่วนแรกของหนังสือผู้เขียนยังได้นำเสนอเรื่องบทบาทของผู้บริหารกิจการสาธารณะต่อการขับเคลื่อนกลยุทธ์ ทั้งด้านการบริหารจัดการเครือข่าย เครือข่ายการบริหารงานของภาครัฐในฐานะท่อน้ำเลี้ยงเพื่อเขตเศรษฐกิจสีฟ้า รวมถึงเรื่องความเชื่อมั่นต่อเครือข่ายการบริหารงานของภาครัฐ อย่างไรก็ตามในบทนี้ผู้เขียนได้นำเสนอว่า บทบาทของผู้บริหารกิจการสาธารณะในระดับท้องถิ่นเพื่อการพัฒนาตามแนวคิดเศรษฐกิจสีฟ้าคราม (Blue Economic Development: BED) นั้น คือการมองหาทางเลือกใหม่ที่มีคุณค่าให้แก่การบริหารจัดการแบบดั้งเดิม ซึ่งการที่จะสร้างทางเลือกใหม่ที่มีคุณค่าได้นั้นต้องอาศัยวิธีการศึกษาทฤษฎีและการปฏิบัติงานด้วยการสร้างนวัตกรรมในรูปแบบใหม่ๆ ขึ้นมา

บทที่ 2 ของหนังสือเล่มนี้ คือ เรื่อง “สวนแห่งเศรษฐกิจในฐานะเป็นเครื่องมือหลักในการพัฒนาเศรษฐกิจ (Economic Gardening as a Tool of Economic Development)” ที่เขียนโดย Professor Dr. Gayl D. Ness ศาสตราจารย์กิตติคุณในภาควิชาสังคมวิทยาของมหาวิทยาลัยมิชิแกน (University of Michigan) ประเทศสหรัฐอเมริกา ซึ่งปัจจุบันท่านเป็นอาจารย์ประจำวิทยาลัยการปกครองท้องถิ่น

มหาวิทยาลัยขอนแก่นและเป็นอาจารย์ผู้สอนในหลักสูตร Doctor of Public Administration (Public Affairs Management) หลักสูตรนานาชาติของวิทยาลัยการปกครองท้องถิ่นด้วย โดยในบทนี้ผู้เขียนเริ่มด้วยการนำเสนอเรื่อง “มรดกของยุคอาณานิคม: การวางแผนพัฒนาจากส่วนกลาง” โดยเป็นการนำเสนอผลกระทบหรือมรดกที่สำคัญจากยุคอาณานิคมหลังจากการสิ้นสุดของสงครามโลกครั้งที่ 2 ซึ่งมรดกดังกล่าวยังคงสืบทอดมาจนถึงปัจจุบัน นั่นก็คือ การมีรัฐบาลกลางที่รวมศูนย์อำนาจในการส่งเสริมการพัฒนาเศรษฐกิจผ่าน “แผนการพัฒนาของส่วนกลาง (Central Planning)” โดยเฉพาะอย่างยิ่งการวางแผนพัฒนา 5 ปี นอกจากนี้ยังได้มีการนำเสนอเรื่องของกระบวนการกระจายอำนาจทางการเมืองและเศรษฐกิจ โดยผู้เขียนกล่าวว่า การกระจายอำนาจทางเศรษฐกิจ (Economic Decentralization) นั่นก็คือสิ่งที่เรียกว่า “แนวคิดสวนแห่งเศรษฐกิจ (Economic Gardening)” โดยแนวคิดดังกล่าวนี้สำหรับประเทศที่กำลังพัฒนาค่อนข้างจะไม่ให้ความสำคัญมากนัก แต่แนวคิดดังกล่าวจะเป็นที่นิยมมากในประเทศสหรัฐอเมริกาและประเทศที่พัฒนาแล้ว ซึ่งผู้เขียนยกตัวอย่างอธิบายง่ายๆ ว่า การพัฒนาเศรษฐกิจตามแนวคิดดังกล่าว ก็คือการดึงดูดนักลงทุนรายใหญ่จากภายนอก กระบวนการดึงดูดนักลงทุนจากภายนอกนี้เรียกว่า “Big Game Hunting” ซึ่งรัฐบาล (ในประเทศที่กำลังพัฒนา คือ รัฐบาลกลาง, สำหรับอเมริกา คือ รัฐบาลระดับมลรัฐ) จะต้องมีความพยายามในการค้นหานักลงทุนต่างชาติและดึงดูดนักลงทุนเหล่านั้นด้วยภาษีและให้ผลประโยชน์ด้านอื่นๆ เพื่อที่จะให้ผู้ประกอบการลงทุนสร้างโรงงานอุตสาหกรรมต่างๆ อันจะทำให้เกิดการจ้างงานภายในท้องถิ่นนั้นๆ สำหรับแนวคิดสวนแห่งเศรษฐกิจ (Economic Gardening) นี้ก็เป็นการพยายามสร้างการเติบโตทางธุรกิจให้แก่ลงทุนที่อยู่ภายในท้องถิ่นเองด้วย เพื่อให้เกิดการลงทุนสร้างบริษัทหรือสร้างธุรกิจของท้องถิ่นเอง อันจะก่อให้เกิดการสร้างงาน สร้างรายได้ให้แก่คนในท้องถิ่นด้วยเช่นกัน โดยในบทนี้ผู้เขียนยังได้นำเสนอเรื่อง ที่มาของแนวคิดเรื่องสวนแห่งเศรษฐกิจ และได้ทำการนำเสนอแนวคิดเรื่องสวนแห่งเศรษฐกิจกับการปกครองส่วนท้องถิ่น โดยได้นำเสนอตัวอย่าง

การประกอบการในเอเชีย, กระแสต่อต้านแนวคิดดังกล่าว และการส่งเสริมแนวคิดสวนแห่งเศรษฐกิจ โดยผู้เขียนได้นำเสนอแนวทางสำคัญในการส่งเสริมการพัฒนาเศรษฐกิจตามแนวคิดดังกล่าวนี้ในระดับท้องถิ่น ให้แก่ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น นายอำเภอ และผู้ว่าราชการจังหวัด ได้พิจารณา ประกอบด้วย 6 ขั้นตอน ได้แก่ 1) ดำเนินการด้วยตนเอง (Do it yourself) โดยไม่ต้องรอนโยบายหรือคอยแต่ถามรัฐบาลส่วนกลางว่าสิ่งใดสามารถทำได้บ้าง 2) สร้างความสัมพันธ์กับผู้นำท้องถิ่น (Engage local leadership) ซึ่งต้องอธิบายให้แก่ผู้นำท้องถิ่นได้รับทราบว่าหลังจากดำเนินการพัฒนาเศรษฐกิจดังกล่าวแล้วจะเกิดผลกระทบที่เป็นผลลบในด้านใดบ้าง และแสดงให้เห็นว่าผลประโยชน์ หรือผลกระทบในด้านบวกที่เข้าจะได้รับมีอะไรบ้าง รวมถึงการประชุมผู้นำชุมชนทั้งที่เป็นแบบทางการและไม่เป็นทางการเพื่ออภิปรายร่วมกันในเรื่องของศักยภาพของท้องถิ่นและรับฟังข้อเสนอจากผู้นำชุมชน เพื่อวางแผนการทำงานร่วมกัน 3) พัฒนาเครือข่ายการทำงานแนวใหม่ (Develop new horizontal networks) เนื่องจากการบริหารงานในระบบราชการนั้นเป็นการทำงานแบบลำดับขั้น (Hierarchy) ดังนั้นผู้นำท้องถิ่นต้องบูรณาการการทำงานจากหลากหลายสาขาวิชาชีพเพื่อมาทำงานร่วมกัน เช่น กลุ่มนักธุรกิจ ธนาคาร นักวิชาการ หรือชมรมของชาวบ้านที่อยู่ในชุมชน 4) การแสดงให้เห็นว่าทรัพยากรของชุมชนนั้นมีอะไรบ้าง (Identify community resources) ทั้งด้านโครงสร้างพื้นฐาน ทรัพยากรมนุษย์ เส้นทางการคมนาคม สถาบันการศึกษา และอื่นๆ 5) แสดงให้เห็นถึงผู้ที่ประสบความสำเร็จในการทำธุรกิจระดับท้องถิ่น (Identify successful local business people) โดยเฉพาะเรื่องผลที่ได้จากการทำธุรกิจระดับท้องถิ่นและบทบาทของผู้หญิงในฐานะผู้ดูแลธุรกิจในรูปแบบใหม่ๆ ที่กำลังเกิดขึ้น และ 6) แสวงหาการสนับสนุนจากภายนอก (Seek External Support) เช่น United Nations Development Program, USAID หรือองค์กรอื่นๆ เป็นต้น ซึ่งหน่วยงานเหล่านี้ได้ให้การสนับสนุนและให้คำแนะนำสำหรับการประกอบธุรกิจขนาดเล็กมาโดยตลอด

สำหรับบทที่ 3 เป็นการนำเสนอเรื่อง **“สิ่งท้าทายต่อความผูกพันของชุมชนชนบทที่ห่างไกลและรัฐบาลท้องถิ่นในออสเตรเลีย”** โดยเป็นผลงานเขียนของ Melissa Gibbs ซึ่งท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญด้านการพัฒนาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และยังคงดำรงตำแหน่งเป็นผู้ช่วยฝ่ายอำนวยการของสถาบัน Australian Centre of Excellence for Local Government, University of Technology ประเทศออสเตรเลีย โดยส่วนแรกผู้เขียนได้นำเสนอเรื่อง การปกครองท้องถิ่นของประเทศออสเตรเลีย ซึ่งจากความเชี่ยวชาญของผู้เขียนก็แน่นอนว่าส่วนใหญ่แล้วเป็นการกล่าวถึงผลการศึกษาวิจัยและบทบาทของหน่วยงานส่วนกลางเพื่อสร้างความเป็นเลิศให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (The Australian Centre of Excellence for Local Government: ACELG) ที่กล่าวถึงการสร้างศักยภาพให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการบริหารจัดการความท้าทาย การบริหารจัดการชุมชนชนบท ซึ่งมีความน่าสนใจเป็นอย่างยิ่ง โดยในส่วนแรกเป็นการกล่าวถึงการเผชิญหน้ากับความท้าทายขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่อยู่ห่างไกลในออสเตรเลียน รวมถึงเรื่องบทบาทหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (Local Government Functions) ซึ่งได้ยกตัวอย่างบทบาทหน้าที่ที่สำคัญ อาทิ การให้บริการชุมชน, ดูแลโรงเรียนเด็กเล็ก, ด้านการพาณิชย์ของท้องถิ่น, ด้านการก่อสร้าง, งานที่เกี่ยวข้องกับวิศวกรรม เช่น การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน, การให้บริการด้านวัฒนธรรม, การให้บริการด้านสุขภาพ, การวางแผนการใช้ประโยชน์จากที่ดิน, การวางผังเมือง, การบริหารจัดการน้ำ ฯลฯ จากนั้นผู้เขียนได้ได้นำเสนอสิ่งท้าทายต่อความผูกพันของชุมชนชนบทที่ห่างไกลและรัฐบาลท้องถิ่นในประเทศออสเตรเลีย โดยกล่าวถึงข้อเท็จจริงและสัดส่วนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีอยู่ออสเตรเลีย หลักสูตรที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในชุมชนชนบทที่ห่างไกลของหน่วยงานส่วนกลางเพื่อการพัฒนาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสู่ความเป็นเลิศ (The Australian Centre of Excellence for Local Government: ACELG) รวมถึงเรื่องของการบริหารจัดการการคลังอย่างยั่งยืน และเรื่องความท้าทายการบริหารจัดการภาครัฐและการพัฒนา

วารสารรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกาฬสินธุ์

ปีที่ 3 เล่มที่ 1 (ม.ค.-มิ.ย. 2557)

ชุมชนโดยส่วนใหญ่เป็นการนำเสนอผลการศึกษาวิจัยและการดำเนินงานของหน่วยงานส่วนกลางเพื่อการพัฒนาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสู่ความเป็นเลิศ (ACELG)

นอกจากนี้ในส่วนท้ายของบทก็สำคัญเช่นเดียวกัน เพราะผู้เขียนได้นำเสนอกลยุทธ์ในการสร้างศักยภาพให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่อยู่ในชนบทที่ห่างไกล ซึ่งควรให้ความสำคัญอย่างยิ่งเพื่อศึกษาการทำให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีศักยภาพในการบริหารกิจการสาธารณะเพิ่มมากขึ้น ได้แก่ การกำหนดบทบาทและความคาดหวังขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น, การให้บริการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องกระจายไปสู่ชุมชนชนบทและชุมชนพื้นเมือง, ท้องถิ่นต้องมีศักยภาพในการบริหารการคลังและการบริหารจัดการทรัพยากร, การดำเนินงานให้ถูกต้องตามกฎหมายและหลักของการบริหารจัดการ, การให้ความสำคัญกับการพัฒนาการจัดการภาครัฐและความสัมพันธ์ในชุมชน, การสนับสนุนและความสามารถของผู้บริหารระดับสูง, การพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ความสามารถ, ความร่วมมือระดับภูมิภาคและการใช้ทรัพยากรร่วมกัน, การให้ความสำคัญต่อระบบการดำเนินงานที่เหมาะสม และประการสุดท้ายคือ การสร้างความผูกพันและความสัมพันธ์ที่ดีกับภายนอก (Morris, 2011: 7)

สำหรับบทที่ 4 เป็นเรื่องของ **“ก้าวเดินสู่นาคต: องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกับการประยุกต์ใช้สื่อออนไลน์”** ซึ่งเป็นผลงานเขียนของ Assoc.Prof.James Scott, Ph.D. ซึ่งท่านเป็นอาจารย์ที่ Harry S Truman School of Public Affairs, University of Missouri-Columbia ประเทศสหรัฐอเมริกา โดยปัจจุบันท่านยังเป็นอาจารย์ประจำในหลักสูตรนานาชาติระดับปริญญาตรีของวิทยาลัยการปกครองท้องถิ่น มหาวิทยาลัยขอนแก่น โดยเป็นผู้ที่มีความเชี่ยวชาญทางด้านนโยบายการพัฒนาชนบทและภูมิภาค, กระบวนการตัดสินใจเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น และการใช้สื่อออนไลน์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยในบทนี้เป็นการรายงานผลการศึกษาจากการวิเคราะห์เนื้อหาในเว็บไซต์ของเทศบาลที่ใหญ่ที่สุดในสหรัฐอเมริกา จำนวน

100 เทศบาล โดยในตอนต้นของบทผู้เขียนได้ตั้งคำถามไว้อย่างน่าสนใจว่า “องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถใช้เทคโนโลยีหรือเครือข่ายอินเทอร์เน็ตในการปรับปรุงผลลัพธ์ของการดำเนินงานด้านต่างๆ และสามารถเพิ่มการติดต่อสื่อสารสาธารณะได้อย่างไร?” โดยในบทนี้ผู้เขียนได้แบ่งการนำเสนอออกเป็น 4 ส่วน ประกอบด้วย ส่วนแรก คือ การนำเสนอการทบทวนวรรณกรรมเกี่ยวกับแนวคิดสื่อสังคมออนไลน์สมัยใหม่ในบริบทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ส่วนที่สอง คือ การนำเสนอคำถามการวิจัยที่สำคัญ และสรุปกรอบแนวคิดและวิธีการที่สามารถตอบคำถามการวิจัยเหล่านั้นได้ ส่วนที่สาม เป็นการรายงานผลการวิจัยเบื้องต้นของการดำเนินงานวิเคราะห์เนื้อหา และส่วนสุดท้ายเป็นการนำเสนอผลการวิจัยและนโยบายที่ได้จากการศึกษานี้

สำหรับในตอนต้นของบทนี้ผู้เขียนได้นำเสนอการทบทวนแนวคิดและวรรณกรรมเกี่ยวกับ “สื่อสังคมออนไลน์สมัยใหม่” โดยผู้เขียนได้อธิบายว่า สื่อสังคมออนไลน์ในปัจจุบันนั้นมีความใกล้ชิดกับชุมชนและสังคมเป็นอย่างยิ่ง ซึ่งสมาชิกในสังคมมีความสะดวกในการเชื่อมต่อกับระบบไม่ว่าจะอยู่ในสถานที่ใด นอกจากนี้ผู้เขียนยังแสดงให้เห็นถึงพัฒนาการของสื่อสังคมออนไลน์สมัยใหม่ที่สร้างความสะดวกในการเชื่อมต่อและการทำงาน อย่าง “แอปพลิเคชัน (Applications)” โดยในการศึกษาคครั้งนี้ผู้เขียนได้เน้นให้ความสำคัญกับสื่อสังคมออนไลน์ที่เป็นที่นิยมมากที่สุดในโลก 3 ประเภท คือ Facebook, Twitter และ YouTube โดยแสดงให้เห็นถึงการเติบโตอย่างรวดเร็วและการเพิ่มขึ้นของบัญชีผู้ใช้ที่เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง นอกจากนี้ผู้เขียนได้นำเสนอวิธีการในการศึกษา ซึ่งก็เป็นการศึกษาการใช้สื่อสังคมออนไลน์ของเทศบาลที่ใหญ่ที่สุดในสหรัฐอเมริกา จำนวน 100 แห่ง โดยมุ่งศึกษาและสำรวจการเปลี่ยนแปลงในเว็บไซต์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เริ่มต้นใช้มาตั้งแต่ปี 2004

อย่างไรก็ตามความน่าสนใจของบทนี้อยู่ที่การถกเถียงผลการศึกษานำเสนอเป็น “นโยบาย” สำหรับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อนำไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินงาน โดยผู้เขียนได้นำเสนอว่า เป็นที่ชัดเจนแล้วว่าองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นส่วนใหญ่ขาดการวางแผนการดำเนินงานเกี่ยวกับการใช้สื่อสังคมออนไลน์ ซึ่งปัญหานี้

เองเป็นสาเหตุที่ก่อให้เกิดอุปสรรคสำคัญในการดำเนินงานตามมา ดังนั้นนโยบายสำคัญประการแรก คือ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องสร้างตัวชี้วัดที่เหมาะสมและการวัดผลการดำเนินงาน นอกจากนี้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องกำหนดวิธีการบริหารจัดการบัญชีผู้ใช้สื่อสังคมออนไลน์ของหน่วยงานให้สอดคล้องกับปรัชญาขององค์กรอีกด้วย (Hutton, 2009) นโยบายที่ผู้เขียนนำเสนอประการต่อมา คือ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจำเป็นที่จะต้องสร้างนโยบายและแต่งตั้งผู้กำกับดูแลด้านสื่อสังคมออนไลน์โดยตรง รวมถึงองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องอธิบายให้ชัดเจนว่าผลประโยชน์ด้านต่างๆ ที่จะได้รับการสร้างนโยบายการใช้สื่อสังคมออนไลน์มีอะไรบ้าง

บทที่ 5 เป็นการนำเสนอเรื่อง **“การกระจายอำนาจทางเศรษฐกิจและประชาธิปไตยสู่รัฐบาลระดับล่างในแอฟริกาใต้”** ซึ่งเป็นผลงานเขียนของ Alexis Amtaika ปัจจุบันเป็นอาจารย์สอนด้าน ทฤษฎีการเมืองและการบริหารจัดการภาครัฐที่มีความเชี่ยวชาญในด้านการเมืองการปกครอง การปกครองท้องถิ่น และการเมืองในแอฟริกาใต้ โดยผู้เขียนได้เริ่มต้นจากการนำเสนอเรื่อง รากฐานของแนวคิดการกระจายอำนาจ และผลกระทบของนโยบายทางเศรษฐกิจต่อการให้บริการของรัฐบาลในระดับท้องถิ่น โดยผู้เขียนกล่าวว่านโยบายทางเศรษฐกิจส่งผลโดยตรงทั้งในลักษณะทั่วไปและเฉพาะเจาะจงต่อการให้บริการของรัฐบาลในระดับท้องถิ่น โดยในส่วนนี้ผู้เขียนได้นำเสนอ 2 นโยบายสำคัญในเศรษฐกิจระดับจุลภาคตามนโยบายของสภาองเกรสแห่งแอฟริกา (African National Congress) ที่เริ่มใช้มาตั้งแต่ปี 1994 ได้แก่โครงการที่เกี่ยวข้องกับการฟื้นฟูและพัฒนา (Reconstruction and Development Program) และนโยบายการสร้างเสริมความเจริญ, การจ้างงาน, และนโยบายการจัดสรรสิ่งต่างๆ ให้ประชาชน โดยผู้เขียนได้นำเสนอว่านโยบายทางเศรษฐกิจเหล่านี้มีผลอย่างมากต่อแนวคิดประชาธิปไตยและสิทธิมนุษยชนในแอฟริกา จากนั้นผู้เขียนจึงได้นำเสนอแนวคิดที่ว่าด้วยความแตกต่างระหว่างนโยบายทางเศรษฐกิจกับประชาธิปไตย โดยผู้เขียนกล่าวว่าโดยส่วนใหญ่แล้วการกำหนดนโยบาย

ทางเศรษฐกิจนั้น ไม่สอดคล้องกับหลักการของประชาธิปไตย เนื่องจากลักษณะของโครงสร้างการทำงานแบบลำดับชั้นในภาครัฐ, รวมถึงกระบวนการกำหนดนโยบายทางเศรษฐกิจของรัฐที่ดำเนินการโดยไม่เป็นไปตามหลักการประชาธิปไตย ซึ่งไม่มีการอธิบายหรือชี้แจงเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าวให้กับประชาชนได้รับทราบ อีกทั้งการให้บริการและการตัดสินใจกำหนดนโยบายทางเศรษฐกิจยังเกิดความไม่เป็นธรรม เกิดความเหลื่อมล้ำในพื้นที่ และไม่เสมอภาค ซึ่งสิ่งต่างๆ เหล่านี้ได้กลายเป็นเรื่องปกติในประเทศแอฟริกาที่เกิดขึ้นในการดำเนินงานของภาครัฐทุกระดับตั้งแต่ระดับท้องถิ่นจนถึงระดับชาติ โดยผู้เขียนกล่าวว่าสิ่งนี้เองได้ส่งผลกระทบต่อคุณภาพการบริการของรัฐ รวมถึงความล้มเหลวในการบริหารจัดการงบประมาณและทรัพยากรของรัฐด้วย

นอกจากนั้นในบทนี้ยังได้นำเสนอเรื่องความท้าทายในการบริหารจัดการงบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น, ความท้าทายของปัจจัยด้านสถาบันและบุคลากรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยในส่วนนี้ผู้เขียนได้นำเสนอไว้อย่างน่าสนใจว่า สำหรับแนวคิดของประชาธิปไตยที่สำคัญนั้นมี 2 อย่าง คือ “ความรับผิดชอบ” และ “การตอบสนองต่อความต้องการ” ซึ่งทั้งสองอย่างต้องอาศัยบุคลากรที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญในการทำงานและรับฟังความคิดเห็นของประชาชน เพื่อตอบสนองความต้องการของชาวบ้าน แต่สำหรับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในแอฟริกาได้แล้วเป็นที่น่ากังวลมากเพราะไม่ได้ให้ความสำคัญกับแนวคิดดังกล่าวเลย เนื่องจากปัญหาการบริหารจัดการภาครัฐที่ไม่มีประสิทธิภาพ การทุจริต ขาดบุคลากรที่มีคุณภาพ อัตราตำแหน่งการว่างงานสูง และจำนวนผู้มีความรู้ความเชี่ยวชาญในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีน้อยและไม่เพียงพอต่อการดำเนินงาน จึงทำให้ไม่สามารถดำเนินงานเพื่อตอบสนองความต้องการของประชาชนได้อย่างเพียงพอ อย่างไรก็ตามในส่วนท้ายของบทนี้ผู้เขียนได้เสนอแนะแนวทางแก้ไขปัญหาด้านการบริหารภาครัฐ การกระจายอำนาจทางการคลัง ไว้อย่างน่าสนใจ นอกจากนี้ยังได้เน้นย้ำให้ความสำคัญว่าองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นถือเป็นตัวกลางที่มีบทบาทสำคัญมากต่อการพัฒนาประชาธิปไตยและยกระดับมาตรฐานคุณภาพชีวิตให้กับประชาชนได้

สำหรับบทที่ 6 เป็นเรื่อง “การรักษาความหวังของประชาชนด้วยแนวคิด “HOPES”: การมีส่วนร่วมทางสังคมของสำนักงานสลากกินแบ่งแห่งชาติของ ไทย” ซึ่งเป็นผลงานเขียนของ พล.ต.ต.อรรถกฤษณ์ ธารีฉัตร ซึ่งปัจจุบันท่านดำรงตำแหน่งเป็นผู้อำนวยการสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล โดยในบทนี้ผู้เขียนได้นำเสนอเรื่องประวัติและการพัฒนาสลากกินแบ่งของประเทศไทย โดยได้เริ่มมีการออกสลากมาตั้งแต่สมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ซึ่งผู้ที่นำล็อตเตอรี่เข้ามาเผยแพร่คนแรก คือ Henry Alabaster จากนั้นผู้เขียนได้นำเสนอเรื่องความกระตือรือร้นของผู้สนับสนุนสลากกินแบ่งรัฐบาลไทย โดยเป็นการกล่าวถึงสภาพปัญหาความยากจนของชาวบ้าน โดยความยากจนดังกล่าวเป็น “ปัญหาความยากจนเชิงโครงสร้าง” ของสังคมไทย ซึ่งโครงสร้างทางสังคมและลักษณะอาชีพการทำงานของครอบครัวที่เป็นอุปสรรคขัดขวางการยกระดับคุณภาพชีวิตของชาวบ้านที่ยากจนด้วย โดยผู้เขียนได้อธิบายแนวคิดเกี่ยวกับวัฏจักรของความยากจนที่เรียกว่า “กับดักแห่งความยากจน (Poverty tap)” ไว้อย่างน่าสนใจยิ่ง จากนั้นผู้เขียนได้นำเสนอเรื่อง การมีส่วนร่วมทางสังคมของสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล โดยเป็นการกล่าวถึงการใช้จ่ายงบประมาณ กระบวนการดำเนินงานของสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล รวมถึง การมีส่วนร่วมในการพัฒนาสังคมด้านต่างๆ อาทิ บทบาทของสำนักงานในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของคนในสังคม การมีส่วนร่วมในการพัฒนาการศึกษาในโรงเรียนหลายแห่งทั่วประเทศ ให้ทุนการศึกษาแก่เด็กยากจน สร้างห้องเรียน ห้องสมุด พัฒนาชุมชนชนบท โครงการป้องกันและอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม รวมถึงนโยบายความรับผิดชอบต่อสังคม (CSR) ของสำนักงานสลากกินแบ่งด้วย และส่วนสุดท้ายเป็นการนำเสนอเรื่อง สำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลกับการธำรงไว้ซึ่งความหวังของประชาชน เป็นการกล่าวถึงความหวังของคนยากจนที่ซื้อล็อตเตอรี่ด้วยความหวังว่าจะถูกรางวัลหรือไม่ก็ได้ แจ็คพ็อตถูกรางวัลที่ 1 รวมถึงนำเสนอความหวังของประชาชนที่มีต่อสิ่งศักดิ์สิทธิ์ ในการช่วยให้ถูกรางวัล โดยผู้เขียนนำเสนอไว้อย่างน่าสนใจว่า ล็อตเตอรี่คือเกมแห่งความหวัง และเราขายความหวังให้กับประชาชนผ่านล็อตเตอรี่ ซึ่งล็อตเตอรี่นี้จะทำ

หน้าที่ให้ความหวังกับประชาชนที่ยากจนสู่การมีชีวิตเพื่ออยู่รอดต่อไป ซึ่งโดยส่วนมากแล้วคนที่ซื้อเป็นคนที่ไม่มีโอกาสยกฐานะหรือคุณภาพชีวิตของตัวเอง และในส่วนท้ายของบทนี้เองที่มีความน่าสนใจยิ่ง ซึ่งผู้เขียนได้นำเสนอข้อค้นพบต่อบทบาทของสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลในการอ้างว้างซึ่งความหวังของประชาชน ผ่านแนวคิดที่ว่า “HOPES” นั่นคือ การหยิบยื่น (Handing: H), โอกาส (Opportunities: O), ให้ประชาชน (to People’s: P) ที่กล้าจะเสี่ยง (Enterprise: E), ด้วยวิธีการแบบรับผิดชอบต่อสังคม (in a Socially responsible manner: S) หรือเรียกว่า “การหยิบยื่นโอกาสให้แก่ประชาชนที่มีความกล้าต่อการเสี่ยงโชคด้วยวิธีการในลักษณะที่มีความรับผิดชอบต่อสังคม” ซึ่งในท้ายบทผู้เขียนได้นำเสนอแนวคิดดังกล่าวในการนำไปประยุกต์ใช้เพื่อบริหารภาครัฐโดยเฉพาะการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้เป็นอย่างดี

สำหรับบทที่ 7 เป็นการนำเสนอเรื่อง **“การสร้าง ความสมดุลในการทำงานต่อการตอบสนองของ ความต้องการ” : การสร้างความรับผิดชอบในการทำงานที่สามารถปรับเปลี่ยนและยืดหยุ่นได้ในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น** เป็นผลงานของ Prof.Dr.Richard Pratt ซึ่งท่านเป็นอาจารย์ของมหาวิทยาลัยฮาวาย ประเทศสหรัฐอเมริกา ที่มีความเชี่ยวชาญในด้านการบริหารกิจการสาธารณะเป็นอย่างดี และยังเป็นอาจารย์ผู้สอนในหลักสูตร Doctor of Public Administration (Public Affairs Management) หลักสูตรนานาชาติของวิทยาลัยการปกครองท้องถิ่นโดยในบทนี้ผู้เขียนได้นำเสนอเรื่องประเด็นปัญหาในการบริหารงานของภาครัฐ, ความท้าทายที่ต้องเผชิญขององค์กรภาครัฐ, การนำเสนอตัวอย่างของรูปแบบการทำงานที่สามารถยืดหยุ่นได้โดยได้นำเสนอเรื่องสถานที่ในชุมชนรูปแบบใหม่ของประเทศญี่ปุ่น ซึ่งได้ยกตัวอย่างการทำงานของห้องสมุดมุซาชิโนะ (Musashino Place) ในเมืองมุซาชิโนะของญี่ปุ่น ซึ่งมีกระบวนการดำเนินงานแบบบูรณาการการทำงานที่ทำไปพร้อมกันโดยปราศจากการแบ่งหน้าที่ กำหนดขอบเขตของงาน และไม่เข้มงวดต่อการปฏิบัติงาน โดยให้ความอิสระในการทำงานให้ได้มากที่สุด ซึ่งการบูรณาการหน้าที่การ

ทำงานหลักของห้องสมุดนี้ มีเพียงเป้าหมาย 4 อย่างที่ต้องทำให้สำเร็จ คือ การส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต, การส่งเสริมกิจกรรมของประชาชน, ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของเด็กและเยาวชน และเป็นแหล่งชุมทรัพย์ของความรู้ ซึ่งผู้เขียนยังได้นำเสนอเรื่องห้องสมุดมุขะซิโนะในฐานะองค์กรแบบภาครัฐ ซึ่งห้องสมุดนี้เองได้กลายเป็นตัวแทนของการสร้างกระบวนการทำงานแบบยืดหยุ่นได้ให้แก่องค์กรภาครัฐ ทั้งยังคงไว้ซึ่งระดับคุณภาพของการทำงานที่อยู่ในระดับสูงอีกด้วย นอกจากนี้ผู้เขียนยังได้นำเสนอบทเรียนที่เราจำเป็นต้องเรียนรู้จากกระบวนการดำเนินงานที่ประสบความสำเร็จของห้องสมุดมุขะซิโนะด้วย อันประกอบด้วย 5 เรื่อง ได้แก่ การมีวิสัยทัศน์และความอดทน, บริบทภายในชุมชนและสังคม, การสร้างความชัดเจนในการทำงานดีกว่าการสร้างทางเลือกเพื่อทำงาน, การบริหารจัดการเวลา และศักยภาพของผู้นำองค์กร ทั้งนี้ผู้เขียนได้นำเสนอในบทสรุปส่วนท้ายว่าปัญหาของการทำงานในหน่วยงานภาครัฐ คือ การบริหารจัดการภาครัฐแบบดั้งเดิม ซึ่งผู้เขียนนำเสนอว่ารัฐบาลท้องถิ่นเป็นหน่วยงานที่ดีที่สุดต่อการทดสอบการทำงานแบบที่สามารถยืดหยุ่นการทำงานได้ ดังเช่น ความสำเร็จในการทำงานของห้องสมุดมุขะซิโนะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในญี่ปุ่น

สำหรับบทที่ 8 เป็นเรื่อง “การลดความสำคัญของระเบียบวิธีให้น้อยลง: การค้นหาช่องทางการเชื่อมประสานระหว่างแนวทางการทำงานของเทศบาลกับการตัดสินใจใช้จ่ายงบประมาณ” ผลงานเขียนของ Assoc.Prof.Dr.Charles Sampson อดีตคณบดีบัณฑิตวิทยาลัยและศาสตราจารย์กิตติคุณของ University of Missouri at Columbia และยังเป็นอาจารย์สอนที่วิทยาลัยการปกครองท้องถิ่น โดยในบทนี้ผู้เขียนได้เริ่มนำเสนอด้วยเรื่องทฤษฎีการแข่งขันและส่งเสริมเกี่ยวกับการใช้จ่ายงบประมาณและระเบียบวิธีของภาครัฐ, รูปแบบพื้นฐานของเทศบาลและนัยสำคัญรวมถึงนำเสนอเรื่องการศึกษาข้อมูลการใช้จ่ายงบประมาณของเทศบาล นอกจากนี้ที่น่าสนใจคือผู้เขียนได้นำเสนอวิธีการวิเคราะห์ทางสถิติที่เรียกว่าแบบจำลองการเจริญเติบโตเชิงเส้นที่ไม่มีเงื่อนไข (Unconditional Linear Growth Model) สำหรับ

การบริหารจัดการข้อมูลการใช้จ่ายงบประมาณทางสถิติแล้วถือว่าเป็นเรื่องที่น่าสนใจอย่างยิ่ง โดยเฉพาะในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งผู้เขียนได้นำเสนอแนวทางการวิเคราะห์ทางสถิติดังกล่าวและวิธีการนำมาประยุกต์ใช้ในการดำเนินงานไว้อย่างละเอียด ซึ่งในบทนี้ถือว่าน่าสนใจและเป็นประโยชน์ต่อการศึกษาและพัฒนาแนวทางในการบริหารจัดการคลังขององค์กรให้มีประสิทธิภาพมากขึ้นโดยเฉพาะอย่างยิ่งในบริบทขององค์กรภาครัฐและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสำหรับส่วนสุดท้ายเป็นเรื่องของ **“การปฏิรูปโครงสร้างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของประเทศไทย: การก้าวเดินไปข้างหน้าบนเส้นทางที่ไม่สมบูรณ์”** โดยเป็นผลงานเขียนของ รองศาสตราจารย์ ดร.พีระสิทธิ์ คำวนศิลป์ ในบทนี้ผู้เขียนได้เริ่มจากการนำเสนอวิวัฒนาการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไทยตั้งแต่อดีตกระทั่งปัจจุบัน และบริบทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไทยที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน นอกจากนี้ยังได้นำเสนอเรื่องการแก้ไขปัญหาความสัมพันธ์ในโครงสร้างการทำงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จากนั้นจึงได้นำเสนอเรื่องความพยายามในการปรับโครงสร้างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งเป็นผลที่ได้จากการศึกษาวิเคราะห์หลังจากที่ได้ทำการอภิปรายกลุ่ม (group discussions) ร่วมกันกับกลุ่มเป้าหมายที่ได้ทำการศึกษา ซึ่งพบว่าต้องการให้เกิดการปฏิรูปโครงสร้างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใน 2 ด้าน คือ 1) ต้องยกเลิกองค์การบริหารส่วนจังหวัด และ 2) ยกฐานะจากองค์การบริหารส่วนตำบลสู่การเป็นเทศบาลตำบลพร้อมกันทั่วทั้งประเทศ ซึ่งข้อเสนอต่อการปฏิรูปโครงสร้างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของประเทศไทยทั้งสองข้อดังกล่าวนี้เองถือว่าเป็นสาระสำคัญของบทนี้ และกำลังเป็นที่น่าสนใจอย่างยิ่งต่อกระแสแนวทางการปฏิรูปประเทศที่ให้ความสำคัญกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นตัวกลางที่ขับเคลื่อนการพัฒนาท้องถิ่นและสังคม อย่างไรก็ตามในส่วนนี้ผู้เขียนยังได้นำเสนอเหตุผลที่น่าสนใจ และสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบันว่าเพราะเหตุใดจึงจำเป็นต้องมีการปฏิรูปโครงสร้างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามข้อเสนอทั้ง 2 ข้อดังกล่าว ซึ่งผู้เขียนได้นำเสนอไว้อย่างน่าสนใจและมีเหตุผลที่ค่อนข้างมีน้ำหนักมากพอสมควร และในส่วน

วารสารรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกาฬสินธุ์

ปีที่ 3 เล่มที่ 1 (ม.ค.-มิ.ย. 2557)

สุดท้ายของบทผู้เขียนยังได้นำเสนอผลการศึกษาวิเคราะห์ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเศรษฐกิจในระดับท้องถิ่นซึ่งน่าศึกษาและควรให้ความสำคัญอย่างยิ่ง

กล่าวโดยสรุปหนังสือ “การบริหารกิจการสาธารณะและเศรษฐกิจสีฟ้าคราม” (Public Management and the Blue Economy) ของรองศาสตราจารย์ ดร. พิรสิทธิ์ คำนวนศิลป์ และ Assoc.Prof.Dr.Charles Sampson เล่มนี้เป็นหนังสือที่ช่วยสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการบริหารกิจการสาธารณะและการพัฒนาเศรษฐกิจได้เป็นอย่างดี โดยเฉพาะอย่างยิ่งการบริหารกิจการสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และเป็นหนังสือด้านการบริหารจัดการภาครัฐที่มีความสมบูรณ์และทันสมัย เนื่องจากเนื้อหาภายในหนังสืออุดมไปด้วย “แนวคิดด้านการบริหารและพัฒนาสมัยใหม่” ไม่ว่าจะเป็นการบริหารองค์กรภาครัฐ หรือการบริหารกิจการสาธารณะสมัยใหม่ ซึ่งหนังสือเล่มนี้จะทำให้ผู้อ่านเข้าใจแนวคิดการบริหารและการพัฒนาอย่างครอบคลุม อีกทั้งยังช่วยขยายและต่อยอดองค์ความรู้ของผู้อ่านได้เป็นอย่างดี ซึ่งในแต่ละบทผู้เขียนได้อธิบายและจัดโครงสร้างการนำเสนออย่างเป็นระบบด้วยภาษาที่เข้าใจง่าย และมีการเน้นให้ความสำคัญกับประเด็นที่จะอธิบายให้ผู้อ่านเข้าใจได้อย่างชัดเจน มีการนำเสนอตัวอย่างที่ผู้เขียนได้ทำการศึกษาวิเคราะห์และอธิบายให้หลักเหตุผลจนทำให้เข้าใจและเห็นภาพได้อย่างชัดเจน จึงกล่าวได้ว่าหนังสือเล่มนี้เป็นหนังสือที่มีคุณค่าและควรค่าแก่การศึกษาเรียนรู้อย่างยิ่ง เหมาะกับนักศึกษาทุกระดับตั้งแต่ปริญญาตรีจนถึงปริญญาเอก รวมถึงอาจารย์ นักวิจัย นักวิชาการ ตลอดจนประชาชนผู้สนใจทั่วไป และที่สำคัญเหมาะแก่หน่วยงานภาครัฐโดยเฉพาะองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอย่างยิ่ง

เอกสารอ้างอิง

Hutton, Doug. 2009. Metrics: The gravy for your social media thanksgiving. Retrieved October 14, 2010, from mlcwideangle.

exbdblogs.com/2009/11/30/metrics-the-gravy-foryour-social-media-thanksgiving/.

Morris, R. 2011. **A capacity building strategy for rural-remote and indigenous local government.** Sydney.

ACELG. Retrieved July 15, 2013, from www.ancelg.org.au/news-detail.php?id=140.

Pauli, G. 2010. **The Blue Economy: 10 years-100 innovations-100-million jobs.** New York: Paradigm Press.

คำแนะนำการเตรียมต้นฉบับ

วารสารคณะรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกาฬสินธุ์ เป็นวารสารที่พิมพ์เผยแพร่บทความวิจัย (Research articles) และบทความวิชาการ (Review articles) ในสาขาวิชารัฐศาสตร์ รัฐประศาสนศาสตร์ นิติศาสตร์ สังคมศาสตร์ มนุษยศาสตร์ วิทยาศาสตร์ และสาขาอื่นๆ มีกำหนดออกปีละ 2 ฉบับ คือ มกราคม-มิถุนายน และ กรกฎาคม-ธันวาคม ผู้นิพนธ์ทุกท่านสามารถส่งบทความมาลงตีพิมพ์ได้โดยไม่จำเป็นต้องเป็นสมาชิก หรือสังกัดมหาวิทยาลัยราชภัฏกาฬสินธุ์

ผลงานที่จะได้รับการพิจารณาลงตีพิมพ์ในวารสารต้องไม่เคยถูกนำไปพิมพ์เผยแพร่ในวารสารอื่นใดมาก่อน พร้อมทั้งได้รับการพิจารณาจากผู้ประเมินอิสระ (Peer review) จากภายนอกมหาวิทยาลัยในสาขาวิชานั้นๆ และได้รับความเห็นชอบจากกองบรรณาธิการ บทความอาจถูกดัดแปลง แก้ไขคำ สำนวน และรูปแบบการนำเสนอตามที่กองบรรณาธิการเห็นสมควร ผู้นิพนธ์สามารถค้นรายละเอียดต่างๆ ของการเตรียมต้นฉบับได้จากเว็บไซต์ <http://psl.ksu.ac.th>

วิธีการเตรียมต้นฉบับ

1. ต้นฉบับพิมพ์เป็นภาษาไทย หรือภาษาอังกฤษก็ได้ องค์กรประกอบต่างๆ ของบทความวิจัยหรือบทความวิชาการให้จัดทำตามคำแนะนำการเตรียมต้นฉบับนี้ การใช้ภาษาไทยให้ยึดหลักการใช้คำศัพท์ และชื่อบัญญัติตามหลักของราชบัณฑิตยสถาน ควรหลีกเลี่ยงการเขียนภาษาอังกฤษปนภาษาไทยโดยไม่จำเป็น กรณีจำเป็นให้เขียนคำศัพท์ภาษาไทยตามด้วยในวงเล็บภาษาอังกฤษ การปรากฏอยู่หลายที่ในบทความของศัพท์คำเดียวกันที่เป็นภาษาไทยตามด้วยภาษาอังกฤษให้ใช้คำศัพท์ภาษาไทยตามด้วยภาษาอังกฤษเฉพาะครั้งแรก ครั้งต่อไปใช้เฉพาะคำศัพท์ภาษาไทยเท่านั้น บทนิพนธ์ส่วนที่เป็นภาษาอังกฤษควรให้ผู้เชี่ยวชาญด้านภาษาอังกฤษตรวจสอบความถูกต้องด้านการใช้ภาษาก่อน

2. การพิมพ์ ให้จัดพิมพ์ด้วยโปรแกรม Microsoft Word โดยจัดหน้ากระดาษ ขนาด A5 (14.8 x 21 เซนติเมตร) ตั้งค่าน้ำกระดาษสำหรับการพิมพ์ห่างจาก ขอบกระดาษทุกด้าน ด้านละ 2 เซนติเมตร) ใส่เลขหน้ากำกับทุกหน้า

3. รูปแบบตัวอักษร ทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษใช้แบบ TH Sarabun New ขนาดตัวอักษรทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษใช้ขนาดตัวอักษรอย่างเดียวกัน ดังนี้ ชื่อ เรื่อง ขนาด 18 pt. ชื่อผู้พิมพ์ ขนาด 14 pt. ตัวปกติ หัวข้อหลักใช้ตัวอักษรขนาด 16 pt. ตัวหนา หัวข้อรองใช้ตัวอักษรขนาด 14 pt. ตัวหนา เนื้อความทุกส่วนใช้ ตัวอักษรขนาด 14 pt. ตัวปกติ เียงอรรถหน้าแรกที่เป็นชื่อตำแหน่งของผู้พิมพ์ และ ที่อยู่ใช้ตัวอักษรขนาด 12 pt. ตัวปกติ

4. จำนวนหน้า ความยาวของบทความไม่ควรเกิน 20 หน้า รวมตามร่าง รูปภาพ และเอกสารอ้างอิง

5. ตาราง รูปภาพ ภาพลายเส้น แผนภูมิ และกราฟ (Tables, Picture, Figure, Diagram and Graph) ให้แทรกไว้ในเนื้อเรื่อง อาจจัดทำเป็นขาวดำหรือสีก็ได้โดย ให้ผู้พิมพ์คัดเลือกเฉพาะที่จำเป็นเท่านั้น เรียงลำดับให้สอดคล้องกับเนื้อเรื่อง ชื่อ ตารางให้อยู่ด้านบนของตารางส่วนชื่อรูปภาพ แผนภูมิ และกราฟให้อยู่ด้านล่างพร้อม ทั้งคำอธิบายสั้นๆ ที่สื่อความหมายได้สาระครบถ้วน

6. การส่งต้นฉบับ ให้ผู้พิมพ์นำส่งต้นฉบับที่พิมพ์หน้าเดียว 1 ชุด และบันทึกลงใน CD 1 ชุด พร้อมระบุชื่อบทความและชื่อผู้พิมพ์ไว้บนแผ่น CD ด้วย อาจนำส่ง ด้วยตนเองหรือส่งทางไปรษณีย์ ที่กองบรรณาธิการวารสารคณะรัฐศาสตร์และ นิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏภาพสินธุ์ สำนักงานคณบดี คณะรัฐศาสตร์และ นิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏภาพสินธุ์ ตำบลสองเปลือย อำเภอนามน จังหวัด ภาพสินธุ์ 46230 โทรศัพท์ 043602033-43 ต่อ 575 โทรสาร 043602056

ประเภทของต้นฉบับ

1. บทความวิจัย (Research articles) เป็นการนำเสนอผลการวิจัยอาจเป็น Concept paper หรือผลงานวิจัยที่สำเร็จสมบูรณ์แล้ว ซึ่งผู้เขียนได้ดำเนินการด้วยตนเอง

1.1 ส่วนประกอบตอนต้น

1.1.1 ชื่อเรื่อง (Title) ควรสั้น กระชับรัดกุมแสดงเป้าหมายหลักของการวิจัย ความยาวไม่ควรเกิน 100 ตัวอักษร ให้เขียนชื่อเรื่องเป็นภาษาไทยก่อนได้ลงมาเป็นภาษาอังกฤษ โดยภาษาอังกฤษใช้ตัวพิมพ์ใหญ่เฉพาะตัวแรก ยกเว้น Article และ Preposition ใช้ตัวพิมพ์เล็ก ส่วนชื่อวิทยาศาสตร์ (Scientific name) ให้พิมพ์ด้วยตัวเอนไม่ต้องขีดเส้นใต้ กรณีระบุชื่อสามัญของสิ่งมีชีวิตเป็นภาษาไทยให้ใส่ชื่อวิทยาศาสตร์ด้วย

1.1.2 ชื่อผู้พิมพ์ (Authors and Coauthors) ระบุเฉพาะชื่อและนามสกุลเต็มทั้งชื่อภาษาไทยและภาษาอังกฤษ สำหรับภาษาอังกฤษใช้อักษรตัวพิมพ์ใหญ่เฉพาะอักษรตัวแรกของชื่อตัวและนามสกุล ถ้ามีผู้วิจัยหลายคนให้ใช้หมายเลขกำกับตามลำดับและลงเครื่องหมายดอกจัน (*) พร้อมระบุสังกัด พร้อม e-mail address (กรณีเป็นนิสิต/นักศึกษาให้ระบุหลักสูตร สาขาวิชา และสถาบันการศึกษา)

1.1.3 บทคัดย่อทั้งภาษาไทย และภาษาอังกฤษ (Abstract) ความยาวไม่เกินอย่างละ 200 คำ เป็นการย่อเนื้อความงานวิจัยทั้งเรื่องให้สั้นได้เนื้อหาสาระครบถ้วนตามเรื่องเต็ม ควร เขียนแบบสั้น และตรงประเด็น ระบุเฉพาะสาระสำคัญเท่านั้น (เขียนแบบ Indicative abstract) ไม่ควรเขียนตามรูปแบบที่เขียนในรายงานการวิจัยฉบับสมบูรณ์หรือวิทยานิพนธ์ (เขียนแบบ Informative abstract) โดยให้ลำดับบทคัดย่อภาษาไทยขึ้นก่อนตามด้วยบทคัดย่อภาษาอังกฤษ

1.1.4 คำสำคัญ (Key Word) ให้ใช้คำที่ปรากฏอยู่ในเนื้อเรื่องซึ่งเป็นตัวแทนบอกวิธีการวิจัย ประเด็นที่วิจัย ผลการวิจัย สาขาที่ทำวิจัย การใช้

ประโยชน์ หรือสถานที่ที่ทำวิจัย คำสำคัญนี้ให้เขียนทั้งคำสำคัญภาษาไทยและภาษาอังกฤษแต่ละชุดไม่เกิน 5 คำ โดยให้ระบุไว้ท้ายบทคัดย่อของแต่ละภาษา

1.2 เนื้อหาในบทความวิจัย

1.2.1 บทนำ (Introduction) อธิบายถึงภูมิหลังความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาการวิจัย รวมทั้งเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และเหตุผลของการทำวิจัย

1.2.2 วัตถุประสงค์การวิจัย (Objectives) เป็นความเรียงเฉพาะประเด็นสำคัญของวัตถุประสงค์การวิจัยที่ครอบคลุมแนวทางการทำวิจัยทั้งหมด

1.2.3 สมมติฐานการวิจัย (Hypothesis) (ถ้ามี) เป็นความเรียงสมมติฐานเชิงพรรณนาหรือระบุความสัมพันธ์ของตัวแปรที่ศึกษา

1.2.4 ขอบเขตการวิจัย (Scope) กำหนดกรอบความคิดการวิจัย (Conceptual framework) เป็นกรอบที่เป็นแนวทางการทำวิจัยด้านเนื้อหาสาระ ตัวแปร และความสัมพันธ์ของตัวแปร พื้นที่และระยะเวลาการวิจัย

1.2.5 วิธีดำเนินการวิจัย (Research methodology) ระบุแบบแผนการวิจัย เช่น การสำรวจ ศึกษาเอกสาร ทดลอง และอื่นๆ (Survey, documentary, experiment and etc.) และวิธีการดำเนินการวิจัย

1.2.6 ประชากร (Population) คุณสมบัติและจำนวนให้ครอบคลุมตัวแปรที่ศึกษาทั้งหมด

1.2.7 ตัวอย่าง (Sample) หลักเกณฑ์การกำหนดจำนวนตัวอย่างการสุ่มตัวอย่าง

1.2.8 เครื่องมือการวิจัย (Research instrument) ชนิดของเครื่องมือ วิธีการสร้าง การทดลองใช้ (Tryout) และการปรับปรุงเครื่องมือการวิจัย

1.2.9 การเก็บรวบรวมข้อมูล (Data collection) วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล และระยะเวลาการรวบรวมข้อมูล

1.2.10 การวิเคราะห์ข้อมูล (Data analysis) (ถ้ามี) สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1.2.11 ผลการวิจัย (Results) รายงานผลการวิจัยเฉพาะใน ความสำคัญ ชัดเจน และตรงประเด็น จากผลการวิเคราะห์หรือสังเคราะห์ในการวิจัย โดยยึดแนวทางตามวัตถุประสงค์การวิจัย ควรอธิบายผลการวิจัยด้วยคำบรรยายเป็นหลัก ถ้ามีตัวแปรที่ศึกษาหรือตัวเลขมากให้นำเสนอเป็นรูปภาพ ตาราง แผนภูมิ และ กราฟ แทรกในเนื้อหา พร้อมอธิบายผลการวิจัยให้ได้สาระครบถ้วนอย่างสั้นๆ

1.2.12 การอภิปรายผลการวิจัย (Discussion) เป็นการแสดงความเห็นว่าผลการวิจัยสอดคล้องหรือแตกต่างจากวัตถุประสงค์ สมมติฐานการวิจัย ที่ตั้งไว้ หรือผลงานวิจัยที่ผู้รายงานไว้ก่อนอย่างไร เป็นเพราะเหตุผลใด มีหลักฐานทาง ทฤษฎีหรือผลงานวิจัยอะไรสนับสนุน

1.2.13 สรุปผลการวิจัย (Conclusion) เป็นการสรุปเฉพาะ ประเด็นสำคัญที่เกิดจากการทำวิจัย

1.2.14 ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้ (Suggestion) นำเสนอผลการวิจัยที่เด่นชัดสมควรนำไปใช้ประโยชน์อย่างไร และแนวทางการทำ วิจัยต่อไป

1.2.15 กิตติกรรมประกาศ (Acknowledgements) ให้ระบุสั้นๆ ว่างานวิจัยนี้ได้รับทุนสนับสนุนหรือได้รับความช่วยเหลือจากองค์กรและบุคคลใด

1.2.16 เอกสารอ้างอิง (References) ให้ระบุเฉพาะเอกสารที่ผู้ นิพนธ์ได้นำมาอ้างอิงในบทความวิจัยอย่างครบถ้วน โดยใช้ระบบการอ้างอิง APA Citation Style ดูรายละเอียดและตัวอย่างการอ้างอิงในเนื้อหาและการอ้างอิงท้าย เล่มตาม ข้อ 3 และ ข้อ 4 และดูรายละเอียดเพิ่มเติมได้ที่ เว็บไซต์ <http://psl.ksu.ac.th>

2. บทความทางวิชาการ (Review articles) เป็นบทความที่ผู้เขียนได้เรียบเรียง โดยศึกษาค้นคว้าจากเอกสารงานแปล และผลงานจากประสบการณ์ของผู้เขียนหรือ

ถ่ายทอดจากผู้อื่น มีวัตถุประสงค์เพื่อเผยแพร่ความรู้ องค์ความรู้ การเสนอความคิดเห็นที่มีคุณค่าและเป็นประโยชน์ทางวิชาการของสาขาต่างๆ

2.1 ส่วนประกอบตอนต้น

2.1.1 ชื่อเรื่อง (Title) ให้เป็นภาษาไทยก่อนได้ลงมาเป็นภาษาอังกฤษ โดยภาษาอังกฤษใช้ตัวพิมพ์ใหญ่เฉพาะตัวแรก ยกเว้น Article และ Preposition ใช้ตัวพิมพ์เล็ก ส่วนชื่อวิทยาศาสตร์ (Scientific name) ให้พิมพ์ด้วยตัวเอนไม่ต้องขีดเส้นใต้ กรณีระบุชื่อสามัญของสิ่งมีชีวิตเป็นภาษาไทยให้ใส่ชื่อวิทยาศาสตร์ด้วย

2.1.2 ชื่อผู้เขียน (Authors and Coauthors) ระบุเฉพาะชื่อและนามสกุลเต็มทั้งชื่อภาษาไทยและภาษาอังกฤษ สำหรับภาษาอังกฤษใช้อักษรตัวพิมพ์ใหญ่เฉพาะอักษรตัวแรกของชื่อตัวและนามสกุล ถ้ามีผู้วิจัยหลายคนให้ใช้หมายเลขกำกับตามลำดับและลงเครื่องหมายดอกจัน (*) พร้อมระบุสังกัด พร้อม e-mail address (กรณีเป็นนิสิต/นักศึกษาให้ระบุหลักสูตร สาขาวิชาและสถาบันการศึกษา)

2.1.3 สารสังเขป (Summary) เป็นการย่อเนื้อความของบทความทั้งเรื่องให้สั้นได้เนื้อหาสาระครบถ้วนตามเรื่องเต็ม ให้เขียนทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษโดยเขียนไม่เกินอย่างละ 200 คำ ให้ลำดับสารสังเขปภาษาไทยขึ้นก่อนตามด้วยสารสังเขปภาษาอังกฤษ

2.1.4 คำสำคัญ (Keywords) ให้ใช้คำที่ปรากฏอยู่ในเนื้อเรื่องซึ่งเป็นตัวแทนบอกวิธีการ สิ่งที่ศึกษา ผลการศึกษา สาขา การใช้ประโยชน์ และสถานที่ คำสำคัญ ให้เขียนทั้งคำสำคัญภาษาไทย และภาษาอังกฤษแต่ละชุดไม่เกิน 5 คำ

2.2 เนื้อหา (Main texts) ในบทความทางวิชาการมีองค์ประกอบดังนี้

2.2.1 บทนำ (Introduction) กล่าวถึง ความน่าสนใจของเรื่องที่น่าสนใจ ก่อนเข้าสู่เนื้อหา

2.2.2 เนื้อความ (Content) ควรนำเสนอพัฒนาการของเรื่องได้อย่างน่าสนใจและเนื้อเรื่องมีเนื้อหาใหม่เหมาะสมกับสภาพปัจจุบัน

2.2.3 สรุป (Conclusion) เป็นการย่อเฉพาะข้อมูลจากเนื้อความให้สั้น ได้เนื้อหาสาระของเนื้อความครบถ้วน

2.3 เอกสารอ้างอิง (References) ให้ระบุเฉพาะเอกสารที่ผู้วิจัยได้นำมาอ้างอิงในบทความวิชาการอย่างครบถ้วน โดยใช้ระบบการอ้างอิง APA Citation Style คุรยละเอียด และตัวอย่างการอ้างอิงในเนื้อความและการอ้างอิงท้ายเล่มตามข้อ 3 และข้อ 4 และคุรยละเอียดเพิ่มเติมได้ที่เว็บไซต์ <http://psl.ksu.ac.th>

การอ้างอิง

1. การอ้างอิงในเนื้อความ การอ้างอิงในเนื้อความเป็นการระบุแหล่งที่มาของข้อมูลในเนื้อความ ให้ใช้วิธีการอ้างอิงแบบนาม-ปี (Author date in text citation) โดยระบุชื่อผู้แต่ง ปีที่พิมพ์ และหน้าที่อ้างอิงเอกสารไว้ข้างหน้าหรือข้างหลังข้อความที่ต้องการอ้างอิง เพื่อบอกแหล่งที่มาของข้อความนั้น ดังนี้

1.1 การอ้างอิงชื่อบุคคล คนไทยให้ลงชื่อตัวและนามสกุล ส่วนชาวต่างประเทศให้ลงเฉพาะชื่อสกุล

ตัวอย่างการอ้างอิง

ผู้แต่ง 1 คน (ศิริวิช ศรีโกคางกุล, 2552: 10)

ผู้แต่ง 2 คน (ยศ สันตสมบัติ และ ชัยวัฒน์ สถาอานันท์, 2545: 66)

ผู้แต่ง 3-5 คนให้ใส่ชื่อทุกคน (สุจริต เพียรชอบ, สายใจ อินทรมพรรย และ สายใจ สุวรรณธาดา, 2548: 5)

ผู้แต่งมากกว่า 6 คน (สุวกิจ ศรีปัดถา และคณะ, 2550: 145)

1.2 ชื่อนิติบุคคล หน่วยงาน องค์กร ที่ทำเอกสารให้ระบุชื่อหน่วยงานตามที่ปรากฏ

ตัวอย่างการอ้างอิง (สถาบันสิ่งแวดล้อมไทย, 2549)

2. เอกสารอ้างอิง (References) เป็นการอ้างอิงส่วนท้ายเล่ม โดยรวบรวมรายการเอกสารทั้งหมดที่ผู้เขียนได้ใช้อ้างอิงในเนื้อความ พร้อมจัดเรียงรายการเอกสารตามลำดับอักษรของผู้แต่ง และให้ใช้การอ้างอิงแบบ APA (American Psychological Association Citation Style) ดังนี้

หนังสือ (Book)

รูปแบบ ชื่อผู้แต่ง. ปีที่พิมพ์. **ชื่อหนังสือ**. ครั้งที่พิมพ์. สถานที่พิมพ์: สำนักพิมพ์.
ตัวอย่าง มัทนา หาญวิทย์ และ อุษา ทิศากร. 2535. **เอตส์การดูแลรักษา**.
พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: ดีไซน์.

บทความจากหนังสือที่มีผู้เขียนเฉพาะบท (Book Article or Chapter)

รูปแบบ ชื่อผู้เขียนบทความ. ปีที่พิมพ์. “ชื่อบทความ/บท/ตอน.” ใน ชื่อ
บรรณาธิการ (บรรณาธิการ). **ชื่อหนังสือ**. สถานที่พิมพ์: สำนักพิมพ์, หน้า.

ตัวอย่าง ประเมศวร์ ชัยประสิทธิ์กุล. 2534. “โพลิโอไวรัส ไวรัสก่อโรคประสาท.”
ใน ไพไลพันธ์ พุฒินะ (บรรณาธิการ). **ไวรัสวิทยาฉบับพื้นฐาน**. กรุงเทพฯ: แม็ค,
หน้า 117-121.

บทความจากวารสารหรือนิตยสาร (Journal or Magazine Article)

รูปแบบ ชื่อผู้เขียนบทความ. ปีที่ตีพิมพ์. “ชื่อบทความ.” **ชื่อวารสาร** ปีที่ (ฉบับ
ที่): หน้า.

ตัวอย่าง สุวกิจ ศรีปัดดา. 2555. “ภาวะผู้นำกับการตัดสินใจ.” **วารสารคณะ
รัฐศาสตร์และนิติศาสตร์** 1 (1): 1-15.

บทความจากหนังสือพิมพ์ (Newspaper Article)

รูปแบบ ชื่อผู้เขียนบทความ. ปีที่พิมพ์. “ชื่อบทความ.” **ชื่อหนังสือพิมพ์**, หน้า
ซึ่งปรากฏบทความ.

ตัวอย่าง ผาสุก อินทรารุช. 2544. “สังคมชนชั้นสมัยก่อนประวัติศาสตร์ใน
ประเทศจีน.” **กรุงเทพธุรกิจ**, หน้า 6-7.

วารสารรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกาฬสินธุ์
ปีที่ 3 เล่มที่ 1 (ม.ค.-มิ.ย. 2557)

บทความจากฐานข้อมูลอินเทอร์เน็ต (Article from an Internet Database)

รูปแบบ ชื่อผู้เขียนบทความ. ปีที่เผยแพร่. “ชื่อบทความ.” ชื่อวารสาร ปีที่ (ฉบับที่). วันที่ทำการ สืบค้น จากแหล่งข้อมูล/สารนิเทศ.

ตัวอย่าง Mershon, D. 1998. “Startrek on the Brain: Alien Minds, Human Minds.” **American Scientist** 86 (585). Retrieved July 29, 1999 from Expanded Academic ASAP database.

บทความจากสารานุกรม (Encyclopedia Article)

รูปแบบ ชื่อผู้เขียนบทความ. ปีที่พิมพ์. “ชื่อบทความ.” ใน ชื่อสารานุกรม. สถานที่พิมพ์: สำนักพิมพ์, หน้า.

ตัวอย่าง เจริญ อินทรเกษม. (2515). “ฐานันดร.” ใน **สารานุกรมไทยฉบับราชบัณฑิตยสถาน**. กรุงเทพฯ: นานมีบุ๊คส์พับลิเคชั่นส์, หน้า 6912-6930.